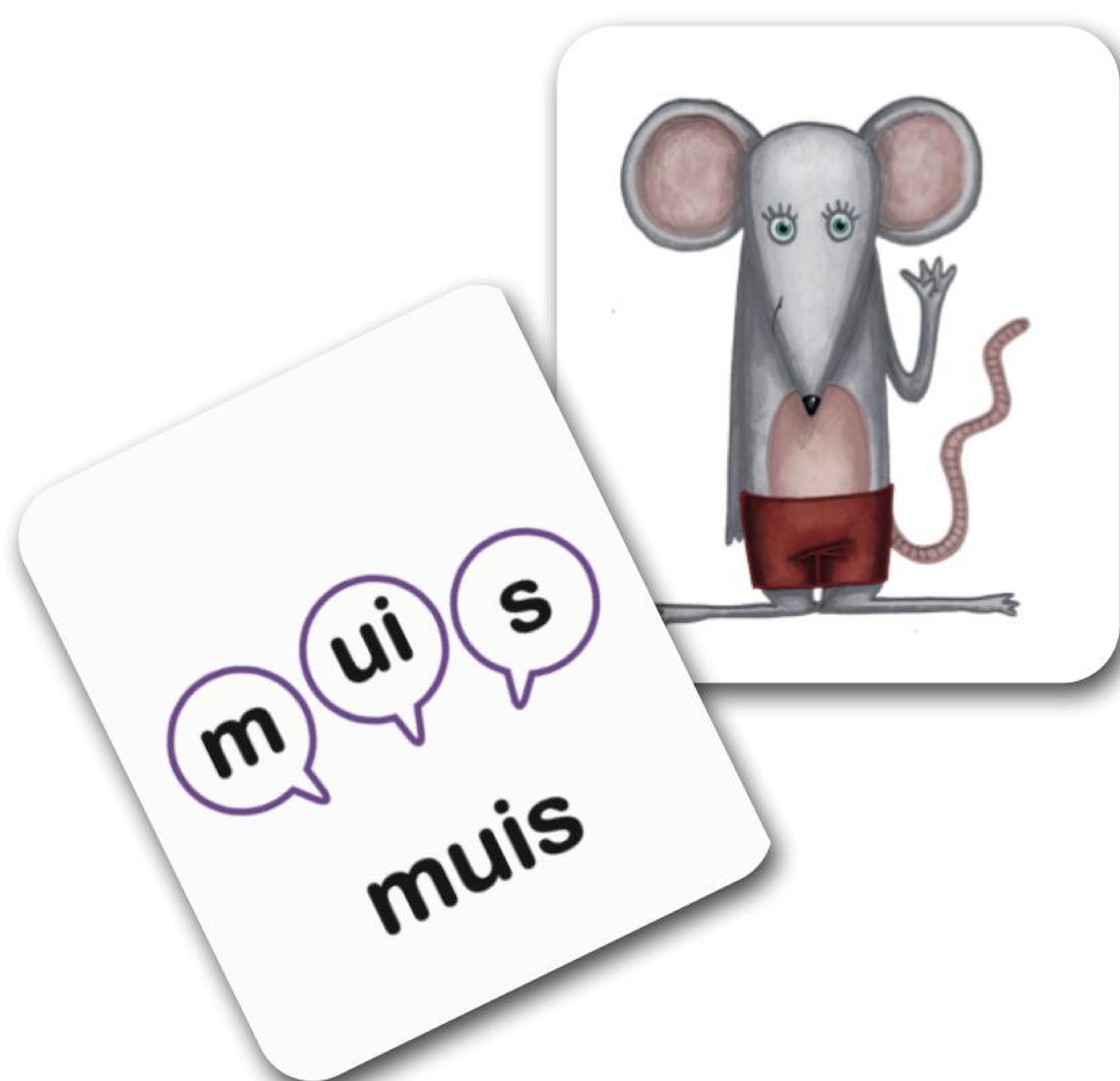
TIPS EN SPELLETJES BIJ HET BOEK

opgesteld door Isabelle Gielen

ik lees samen met jou
auteur: Isabelle Gielen
illustrator: Jan Van Lierde
Uitgeverij: Pelckmans Uitgevers nv
ISBN 978 90 5924 915 8
€ 12,99

Hoe gebruik je dit boek?

Vooraan in het boek zit een set van 36 woordkaartjes om uit te knippen. Op de voorkant van elk kaartje staat een illustratie. Op de achterkant zie je het woord waarnaar de illustratie verwijst en de letters waaruit het woord is samengesteld. Verderop in het boek zitten letterkaartjes waarmee elk woord gemaakt kan worden.

- Kinderen kunnen naar de afbeelding kijken, het kaartje omdraaien en zien hoe het woord is opgebouwd. Dan kunnen ze op zoek gaan naar de letters van het woord, door de blaadjes om te slaan, en zo zelf het woord maken.
- Zodra kinderen dit goed onder de knie hebben, kan het ook wat moeilijker. Dan kijken ze enkel naar de afbeelding. Daarna maken ze het woord zelf en pas op het einde draaien ze het kaartje om. Op die manier kunnen ze helemaal zelf controleren of ze de letterkaartjes juist hebben gelegd.
- Met dit boekje en de 36 woordkaartjes kun je ook allerlei spelletjes doen. Een aantal spelletjes kan een kind alleen spelen of samen met een ander kind. Soms is het goed dat er ook een volwassene meedoet. Een kind kan immers heel veel leren van een volwassene die hardop nadenkt als het zijn beurt is. Hieronder vind je heel wat tips om lezen met je kind al spelend te oefenen.

Alle hoofdpersonages uit de samenleesboekjes vind je in de woordenmaker terug. De woordenmaker is een mooie aanvulling op de samenleesboekjes en op ‘aap leest een letter’, en vice versa: de samenleesboekjes en ‘aap leest een letter’ ondersteunen het werken met de woordenmaker.

De juiste leesrichting

Lezen doen we van links naar rechts (vb. maan = m + aa + n). Veel kinderen hebben daar in het begin nog moeite mee en twijfelen misschien of hier nu ‘maan’ of ‘naam’ staat. Daarom staan er handige geheugensteuntjes in het boek.

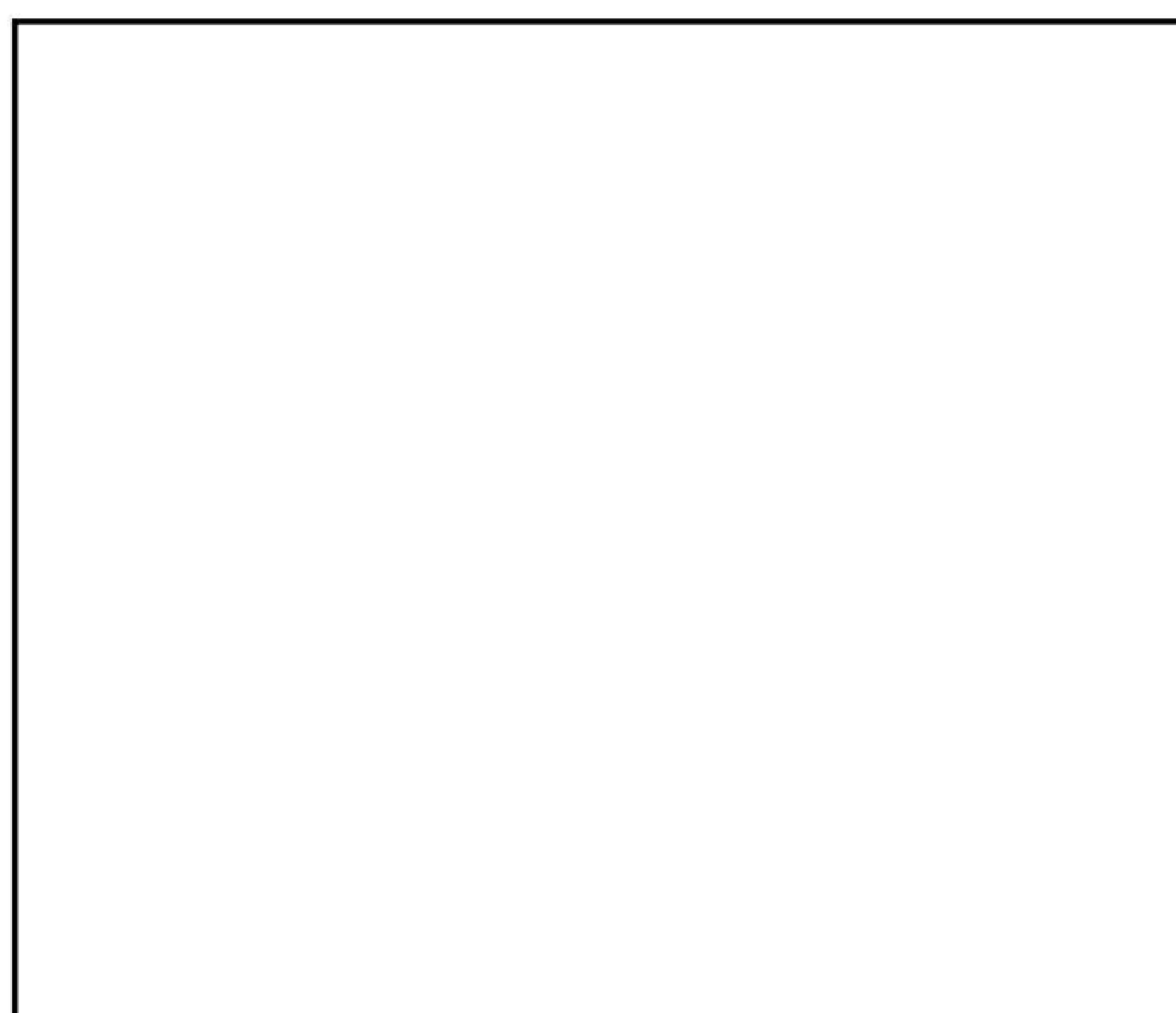
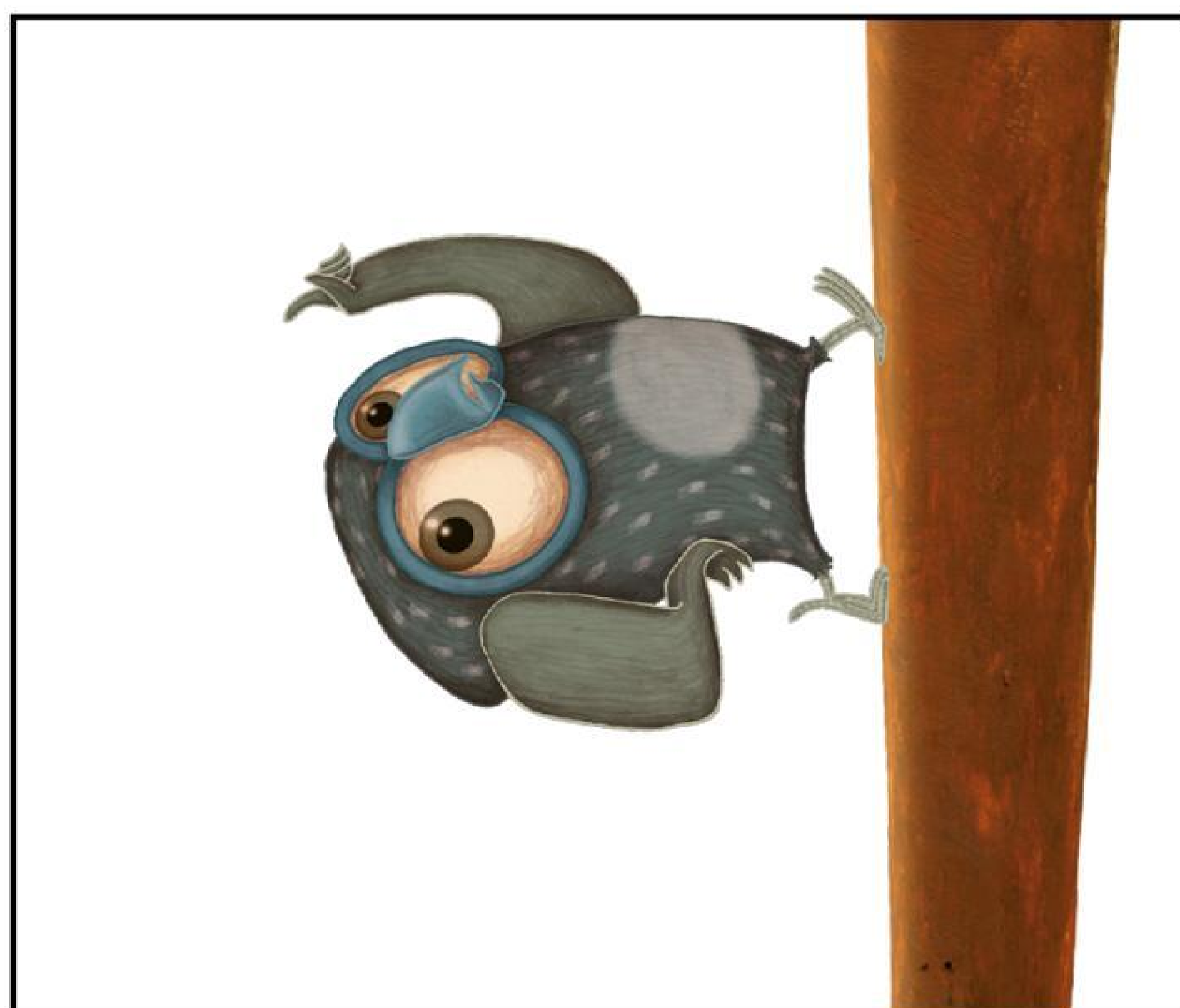
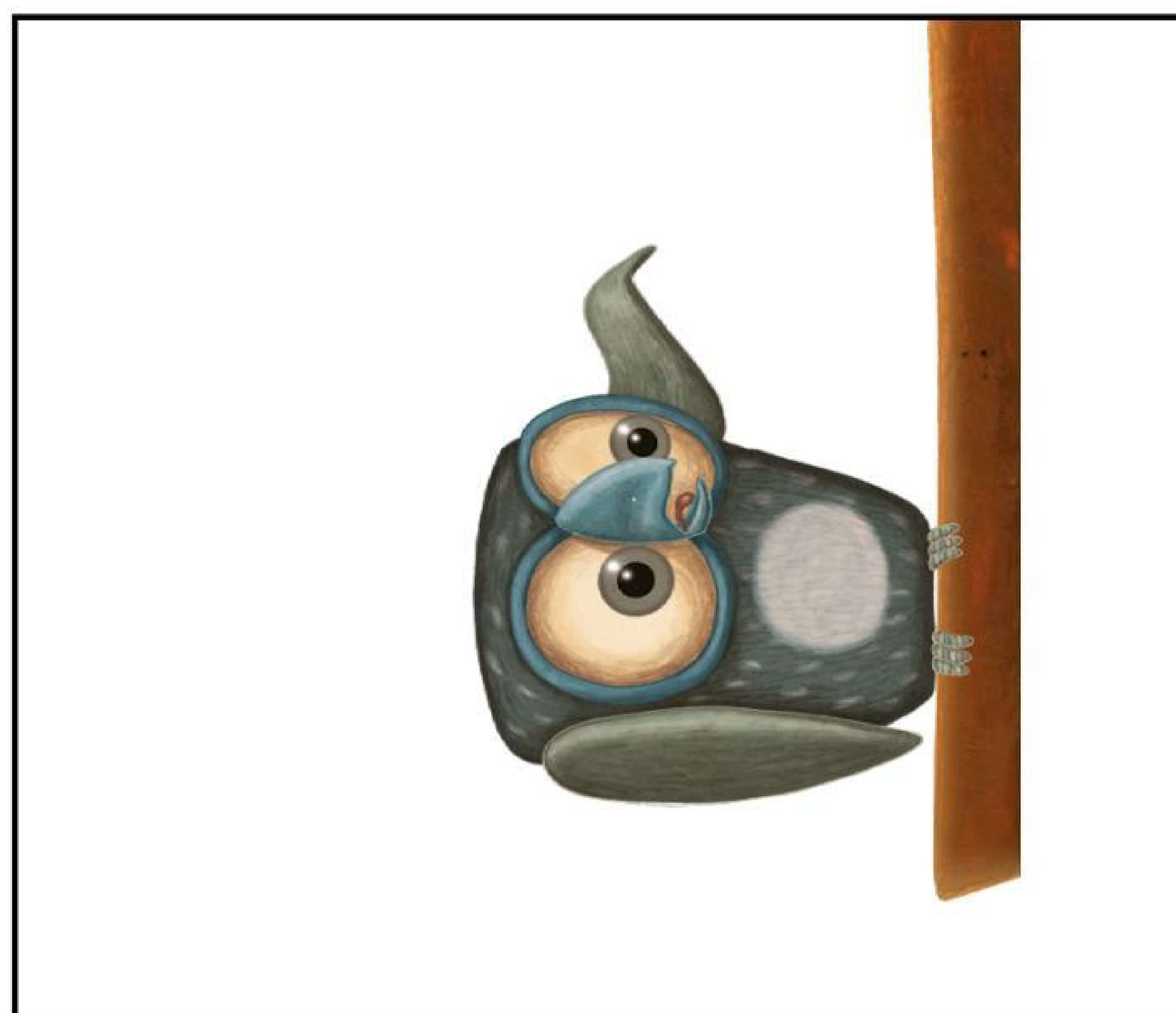
- Eerst en vooral zijn er de afbeeldingen van de uil. Die wijzen de juiste leesrichting aan. De uiltjes zijn zichtbaar tot je een woord gemaakt hebt.
- Er is nog een extra geheugensteuntje voor wanneer de uiltjes niet meer zichtbaar zijn. Onderaan de woordenmaker staat een mol. Ook het molletje wijst met zijn snuit de juiste leesrichting aan.

Met dit boekje en de woordkaartjes kun je letters en woorden lezen al spelend oefenen. Ook tijdens die spelletjes is het belangrijk dat je kind in de juiste richting werkt. Om je kind te herinneren aan de juiste leesrichting kun je het molletje of de uiltjes op de volgende pagina gebruiken.

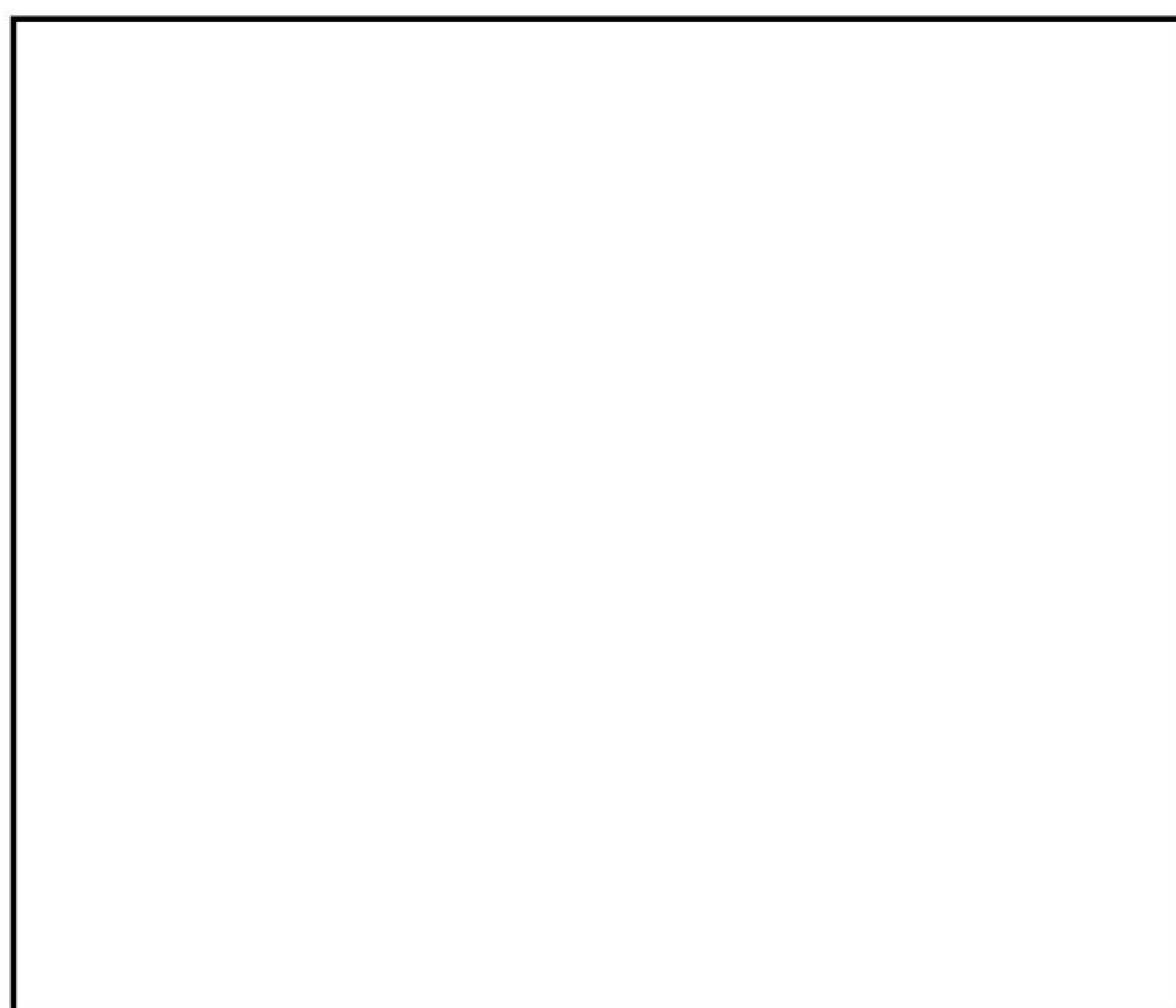
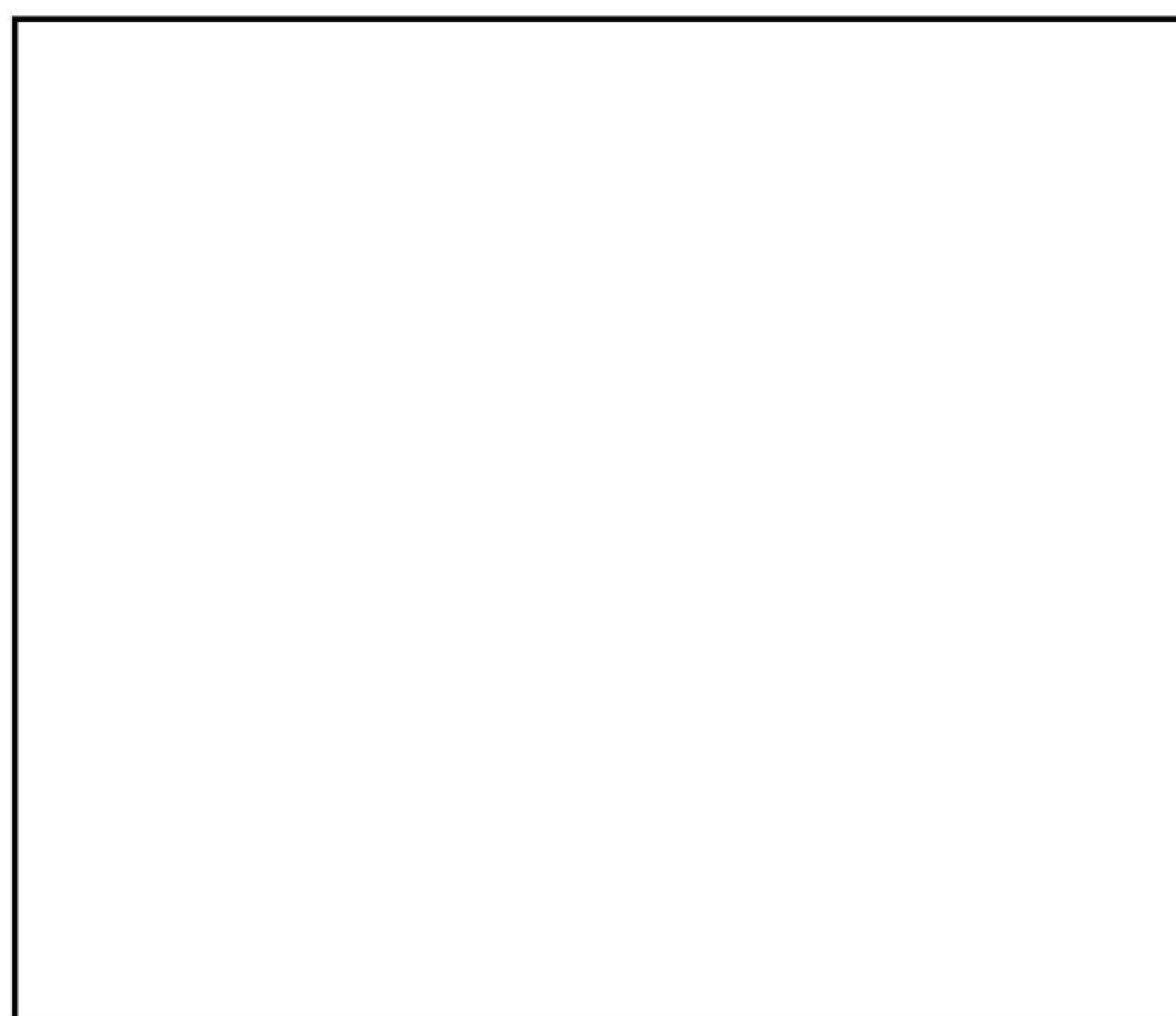
Kopieerblad uiltjes

Kopieerblad mol

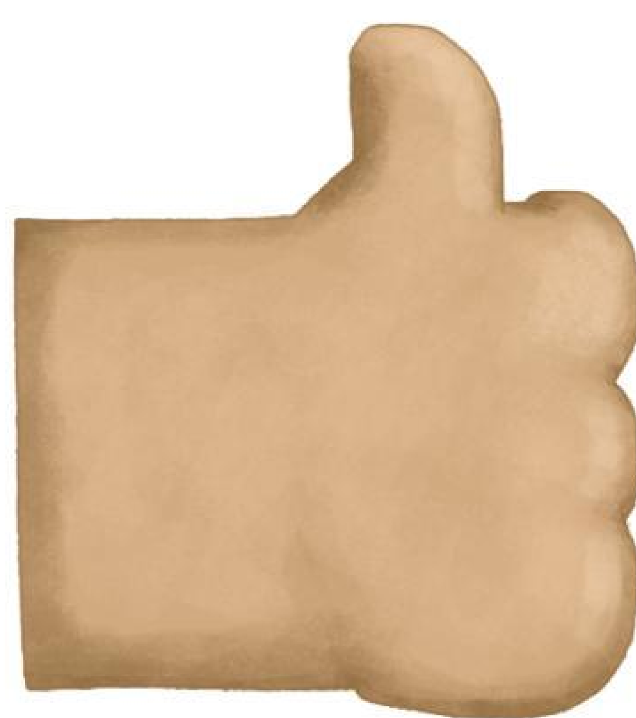

Algemene tips

- Spreek de letters uit zoals je kind het op school leert, dus niet zoals je de letters benoemt wanneer je het alfabet opzegt.
  k niet 'kaa' maar heel kort 'k'-klank
  i zeg kort 'i' zoals in 'ik' maar niet lang 'ie' zoals in 'mier'
  Kijk voor meer uitleg bij 'Hoe moet je de letters juist verklanken?'

- Sommige kinderen onthouden heel vlot de verschillende letters en klanken. Ze willen met die letters en klanken spelen en zelf nieuwe woorden maken. Andere kinderen hebben heel veel herhaling nodig voor ze de klanktekenkoppeling kunnen onthouden.

- Prikkel de nieuwsgierigheid van je kind. 'Kijk eens wat ik al kan!'

- Leg de druk op je kind niet te hoog. Laat je kind rustig zijn eigen tempo volgen.

Hoe moet je de letters juist verklanken?

De medeklinkers (M) voor- en/of achteraan:

k niet 'kaa' maar heel kort 'k'-klank

m niet 'em' maar 'mmm' zoals in 'mmm, dat is lekker'

n niet 'en' maar 'nnnn'

p niet 'pee', maar heel kort 'p'-klank

s niet 'es' maar 's' als een slang die sist

z niet 'zet' maar 'zzz' als een bij die zoemt

v niet 'vee' maar 'vvvv'

r niet 'er' maar 'rrrrr'

l niet 'el' maar 'lll'

t niet 'tee' maar heel kort 't'-klank

h niet 'haa' maar 'hu'

b niet 'bee' maar kort 'b'-klank

d niet 'dee' maar kort 'd'-klank

Pas op met 'b' en 'd' op het einde van een woord.
Kijk voor meer uitleg bij 'Wat zijn eenvoudige klankzuivere woorden?'

w niet 'wee' maar 'www'

f niet 'ef' maar 'fff'

j niet 'jee' maar 'jjj'

g niet 'gee', maar wel 'g'-klank

ch de 'ch' leert je kind als groepje herkennen

sch de 'sch' leert je kind als groepje herkennen

ng niet 'n' en 'g', maar 'ng' achter in de keel

nk niet 'n' en 'k', de 'nk' leert je kind als groepje herkennen

Hoe moet je de letters juist verklanken?

De klinkers (K):

i	zeg kort 'i' zoals in 'ik' maar niet lang 'ie' zoals in 'mier'
aa	de 'aa' leert je kind als groepje herkennen
a	zeg kort 'a' zoals in 'das' maar niet lang 'aa' zoals in 'aap'
ee	de 'ee' leert je kind als groepje herkennen
e	zeg kort de heldere 'e' zoals in pen en niet lang 'ee' zoals in 'teen'
oo	de 'oo' leert je kind als groepje herkennen
o	zeg kort 'o' zoals in 'sok' en niet lang 'oo' zoals in 'boos'
uu	de 'uu' leert je kind als groepje herkennen
u	zeg kort 'u' zoals in 'mus' en niet lang 'uu' zoals in 'muur'
ui	niet 'u' en 'i', de 'ui' leert je kind als groepje herkennen
eu	niet 'e' en 'u', de 'eu' leert je kind als groepje herkennen
ie	niet 'i' en 'e', de 'ie' leert je kind als groepje herkennen
ei	niet 'e' en 'i', de 'ei' leert je kind als groepje herkennen
ij	niet 'i' en 'j', de 'ij' leert je kind als groepje herkennen
oe	niet 'o' en 'e', de 'oe' leert je kind als groepje herkennen
ou	niet 'o' en 'u', de 'ou' leert je kind als groepje herkennen
au	niet 'a' en 'u', de 'au' leert je kind als groepje herkennen

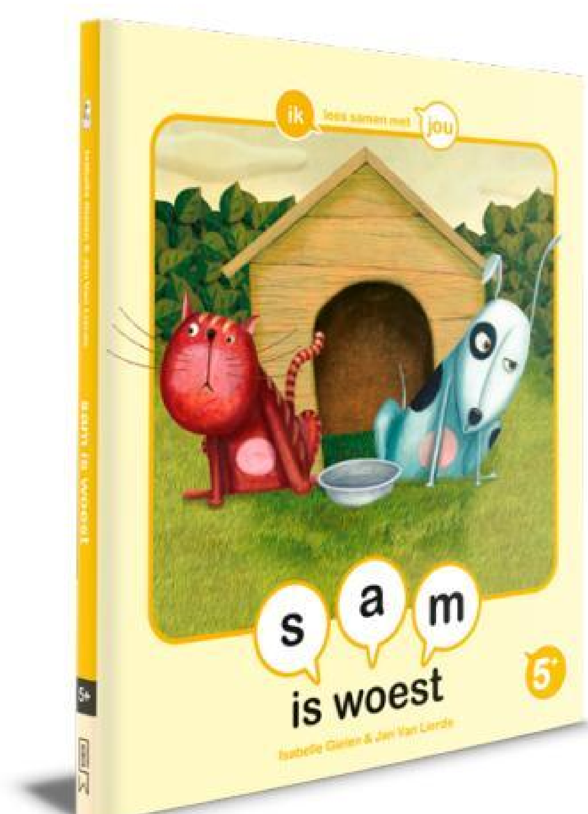
Hoe kun je de klanktekenkoppeling spelenderwijs inoefenen?

Er zijn kinderen die heel vlot de verschillende letters en klanken onthouden. Je moet het maar enkele keren voordoen en ze weten het al. Heel veel kinderen leren die letters en klanken echter in kleine stapjes. Vaak herhalen is voor hen heel belangrijk om de nieuwe klanken en letters goed te onthouden.

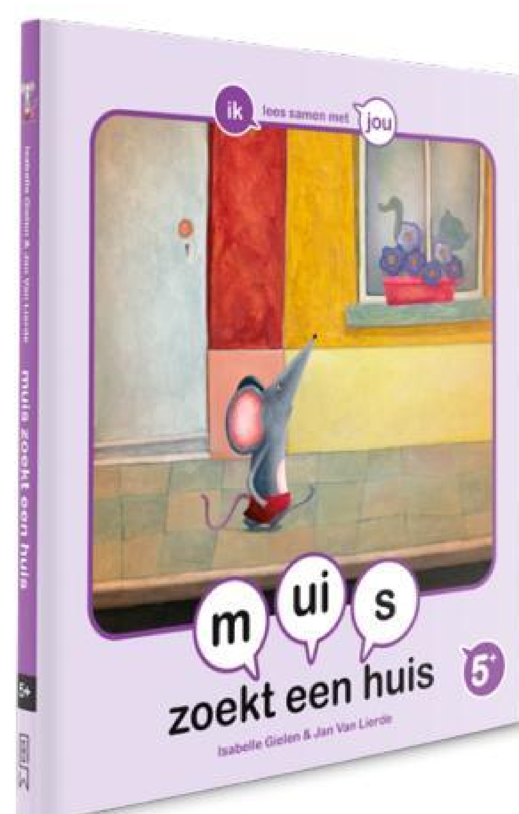
In de tips en spelletjes bij het boek 'aap leest een letter' vind je heel wat ideeën om die klanktekenkoppeling op een speelse manier in te oefenen. In de lessuggesties bij de kleine samenleesboekjes uit de reeks 'ik lees samen met jou' vind je tips als je specifiek rond een bepaalde letter wilt werken.

https://issuu.com/pelckmansuitgevers/docs/lessuggesties_-_samenleesboekjes

sam is woest
ISBN 978 90 5924 884 7

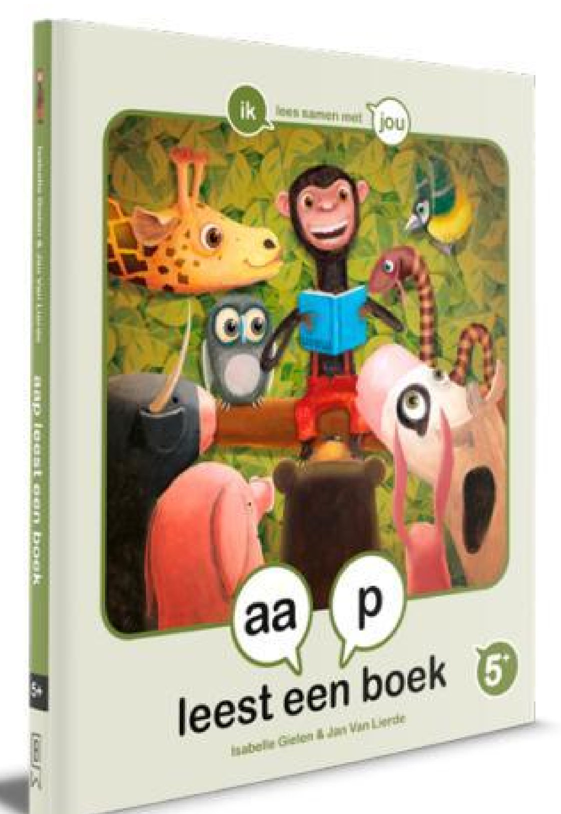
muis zoekt een huis
ISBN 978 90 5924 883 0

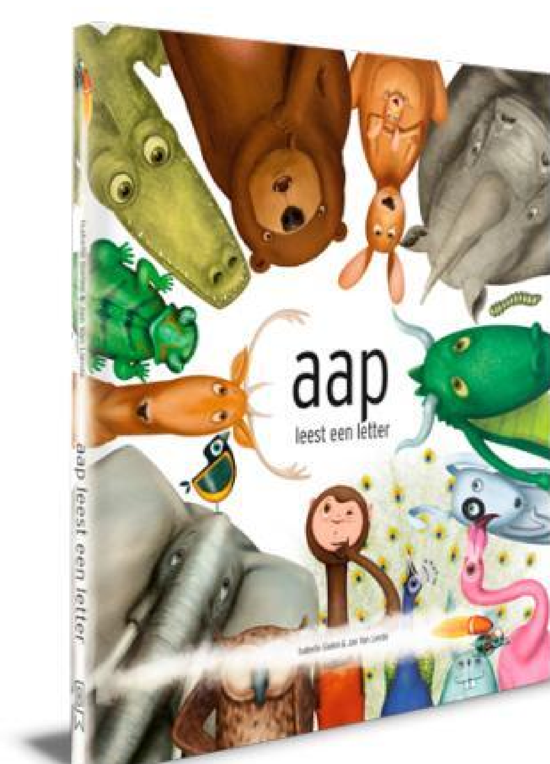
kas is boos
ISBN 978 90 5924 886 1

mol in de put
ISBN 978 90 5924 885 4

aap leest een boek
ISBN 978 90 5924 944 8

aap leest een letter

ISBN 978 90 5924 782 6

https://issuu.com/pelckmansuitgevers/docs/aap_leest_een_letter_-_lessuggesties

Wat zijn eenvoudige klankzuivere woorden?

In het boek zitten 36 woordkaartjes met eenvoudige klankzuivere woorden. Dit zijn woorden die je net zo uitspreekt als ze geschreven zijn. Met de letterkaartjes kunnen nog veel meer woorden worden gemaakt.

Met de letterkaartjes kunnen eenvoudige MKM-, KM- of MK-woorden gemaakt worden.

M = medeklinker
K = klinker

- MKM-woord vb. maan, huis, boos, mol…
- KM-woord vb. aap, oog, oor, uil, eet…
  Bij een KM-woord blijft het eerste uiltje zichtbaar.
- MK woord vb. zee, mee…
  Bij een MK-woord blijft het laatste uiltje zichtbaar.

In de woordenmaker zitten ook al letterkaartjes voor de letters b en d achteraan in een woord. Dus ook woorden met de b of de d achteraan zou je met de woordenmaker kunnen maken. Dit zijn geen klankzuivere woorden. Bij het woord 'bed' zie je een 'd' op het einde van het woord maar je hoort een 't'. Bij het woord 'heb' zie je een 'b' op het einde van het woord maar je hoort een 'p'.

Als kinderen pas leren lezen en schrijven dan leren ze heel goed luisteren. Dan gaan ze vaak alles net zo schrijven zoals ze het horen. Daarom schrijven veel kinderen 'ik hep' en niet 'ik heb'. Pas later leren kinderen dat je niet alle woorden schrijft zoals je ze hoort. Soms moet je aan een spellingsregel denken. Ik schrijf 'heb' met een 'b' want als ik het woord langer maak, dan hoor ik een 'b' in 'hebben'. Ik schrijf 'bed' met een 'd' want als ik het woord langer maak, dan hoor ik een 'd' in 'bedden'.

Als je kind net leert lezen, dan is het beter om enkel met klankzuivere woorden te werken. Zo breng je je kind niet onnodig in de war met die 'b' en die 'd' op het einde van het woord. Daarom zitten er tussen de 36 woordkaartjes bij dit boekje en ook in de lijsten met woorden bij het boek 'aap leest een letter' en in de doelwoorden van de kleine samenleesboekjes 'aap leest een boek', 'muis zoekt een huis', 'sam is woest', 'mol in de put' en 'kas is boos' enkel eenvoudige klankzuivere woorden.

Echt lezen of woorden herkennen?

Sommige kinderen onthouden heel vlot de verschillende letters en klanken. Ze willen met die letters en klanken spelen en zelf nieuwe woorden maken. Ze kunnen niet alleen vlot woordjes leggen als je een voorbeeld geeft, ze maken ook zelf nieuwe woorden. Deze kinderen begrijpen al echt wat lezen is.

Andere kinderen kijken al heel goed. Ze kunnen de juiste letters vinden en het juiste woord maken. Ze kijken goed naar de vorm van de letters en ze zien de verschillen. Ze weten wat er staat omdat ze het prentje hebben gezien. Of ze weten wat er staat omdat ze het woordje in zijn geheel herkennen. Verander je één letter in het woord, dan weten ze niet meer wat er staat. Deze kinderen kunnen al heel wat knappe dingen en zijn hard aan het oefenen, maar ze lezen nog niet echt.

Om echt te lezen moeten kinderen de letters apart kunnen verklanken, en ze moeten die klanken ook aan elkaar kunnen plakken tot een woord.

Tussen de woordkaartjes zitten woorden die maar in 1 letter verschillen. Met die woorden kun je aan een kind laten zien dat je een ander woord kunt maken door maar 1 letter te veranderen.

- maan, man
- man, mam
- kat, rat, nat, gat
- boos, bos
- muis, mus
- muis, huis
- vuil, buil
- put, hut
- boek, boem
- mees, lees
- muis, mees

Je kunt je kind laten zoeken naar woorden met een bepaalde letter.
Vb. oefening op de ‘a’

- Leg de letterkaartjes van de woordenmaker als volgt: een uiltje, de ‘a’ en nog een uiltje.
- Wijs naar de letter ‘a’ en verklank op de juiste manier.
- Leg een aantal woordkaartjes met de doelletter en ook nog enkele andere woordkaartjes op de tafel. Woorden met de doelletter a: kat, rat, nat, gat, val
- Laat je kind zoeken naar woorden met een ‘a’.

Nog een oefening op een bepaalde letter.
Vb. oefening op de ‘m’ vooraan

- Leg de letterkaartjes van de woordenmaker als volgt: de ‘m’, een uiltje en nog een uiltje.
- Wijs naar de letter ‘m’ en verklank op de juiste manier.
- Leg een aantal woordkaartjes met de doelletter en ook nog enkel andere woordkaartjes op de tafel. Woorden met de doelletter: muur, mol, mees, muis, mus, maan, man, mam
- Laat je kind zoeken naar woorden met een ‘m’.

Je kunt ook oefenen op luisteren.
Vb. oefening op de 'aa'.

- Leg de letterkaartjes van de woordenmaker als volgt: een uiltje, de 'aa' en nog een uiltje.
- Wijs naar de letter 'aa' en verklank op de juiste manier.
- Toon de afbeeldingen van aap, maan, kaas en kat
- Laat je kind zelf de afbeeldingen benoemen.
- Welk woord hoort er niet bij?

Vindt je kind dit moeilijk? Dan kun je helpen.

- Wijs naar de eerste afbeelding en zeg het woord, wijs vervolgens naar de letter 'aa' en zeg de klank. Laat je kind goed luisteren. Hoorde je kind een 'aa' in het woord of hoorde je kind iets anders?
- Doe hetzelfde met het volgende woord in de rij. En zo helemaal tot het einde van de rij.
- Voor meer tips om te werken op het verschil tussen 'a' en 'aa' kun je kijken bij de lessuggesties bij 'sam is woest'?

Nog een oefening op luisteren.
Vb. oefening op de 'ui'.

- Leg de letterkaartjes van de woordenmaker als volgt: een uiltje, de 'ui' en nog een uiltje.
- Wijs naar de letter 'ui' en verklank op de juiste manier.
- Toon de afbeeldingen van vuil, buil, muis, neus.
- Laat je kind zelf de afbeeldingen benoemen.
- Welk woord hoort er niet bij?

Vindt je kind dit nog moeilijk? Dan kun je helpen.

- Wijs naar de eerste afbeelding en zeg het woord, wijs vervolgens naar de letter 'ui' en zeg de klank. Laat je kind goed luisteren. Hoorde je kind een 'ui' in het woord of hoorde je kind iets anders?
- Doe hetzelfde met het volgende woord in de rij. En zo helemaal tot het einde van de rij.
- Het verschil tussen ui en eu vinden heel wat kinderen moeilijk. Voor meer tips om te werken op het verschil tussen 'ui' en 'eu' kun je kijken bij de lessuggesties bij 'muis zoekt een huis'.

TIP

Als je merkt dat je kind dit heel moeilijk vindt, kies dan voor woordkaartjes met klanken waartussen de verschillen groter zijn om dit verder te oefenen.

Voorbeelden met grotere verschillen tussen de klanken:

- aa – kaas, maan, mees, aap – het woord 'mees' hoort er niet bij
- ee – mees, eet, leeg, oor, lees – het woord 'oor' hoort er niet bij
- ui – huis, vuil, boek, buil, muis – het woord 'boek' hoort er niet bij
- oe – boek, boem, voer, muur – het woord 'muur' hoort er niet bij

Als luisteren naar de klank goed lukt bij woorden met grotere verschillen, kun je verder oefenen op de kleinere verschillen zoals a/aa, o/oo, e/ee, i/ie, ui/eu, ui/u...

TIP

De mol of de uiltjes op p.3 en 4 kun je gebruiken als ondersteuning om de juiste leesrichting aan te geven. Leg de nodige woordkaartjes klaar in de vakjes. Zijn er meer woordkaartjes dan vakjes, ga dan gewoon verder in dezelfde richting. Stimuleer je kind om steeds te werken van links naar rechts.

Hoe kun je een kind helpen om de letters aan elkaar te plakken tot een woord?

Bij sommige kinderen lijkt leren lezen bijna vanzelf te gaan. Ze onthouden heel vlot de nieuwe letters en klanken. Ze nemen een woordkaartje, ze kijken naar de letters en kunnen de letters ook juist verklanken, ze maken het woord met de woordenmaker en kunnen het woord lezen. Deze kinderen kunnen al snel heel zelfstandig met de woordenmaker aan de slag.

Veel meer kinderen leren stap voor stap lezen. Ze leren telkens nieuwe letters en klanken en kunnen zo steeds meer nieuwe woorden maken. Van sommige kinderen vergt het heel veel inspanning om op te roepen welke klank bij welk teken hoort. Ze moeten hier heel hard over nadenken. Als ze de laatste letter hebben verklankt, zijn ze de vorige letters misschien al vergeten. De letters aan elkaar plakken tot een woord lukt dan niet. Toch doen deze kinderen heel hard hun best. Wees dus geduldig en vraag zeker ook advies aan de leerkracht van je kind en oefen thuis regelmatig met de letters en klanken die op school al zijn aangeleerd. Hieronder vind je alvast tips om jouw kind te helpen om de letters aan elkaar te plakken tot een woord.

Kan je kind de letters vinden om de woorden opnieuw te maken?

- Laat je kind een woordkaartje kiezen.
- Laat je kind de letters zoeken om dat woord te maken met de woordenmaker.

Kan je kind de woorden ook al echt lezen?

Stap 1: verklank elke letter apart

- Welke letters weet je kind zelf? Welke letters moet jij nog voordoen? Laat je kind de klank nazeggen.
- Kijk voor meer info bij 'Hoe moet je de letters juist verklanken?'

Stap 2: plak de letters aan elkaar tot een woord

- Als jouw kind de letters nog niet aan elkaar kan plakken tot een woord, dan kun je hierbij helpen. Laat je kind eerst alleen luisteren.

Stap 2a: plak de letters aan elkaar tot een woord - luisteren

- Zeg de klanken traag na elkaar: vb. m aa n.
- Je kind moet nu niet kijken naar de letters, je kind moet heel goed luisteren. Kan je kind de letters aan elkaar plakken tot een woord? Herhaal indien nodig nog een keer.
- Sommige letters kun je ook langer maken, intussen doe je alsof je nadenkt over de volgende letter en die plak je er dan ineens aan vast vb. mmmaannn.
- Niet alle letters kun je op die manier verlengen, 'b', 'd', 'p' en 't' zijn plofklanken en zijn altijd kort.

Stap 2b: plak de letters aan elkaar tot een woord - lezen

- Als stap 2a gelukt is, dan kunnen jullie het woord echt gaan lezen. Zeg de klanken terwijl je de letters aanwijst, zeg daarna het woord in zijn geheel vb. m aa n maan.
- Dit vinden de meeste kinderen iets moeilijker omdat ze nu twee dingen tegelijkertijd moeten doen: kijken en luisteren.

Spel 1: maak het woord met de woordenmaker

Voor beginners

- Het kind kijkt naar het woord.
- Het kind maakt het woord met de woordenmaker.
- De afbeelding helpt het kind bij het lezen van het woord.

Een volwassene in de buurt die kan antwoorden op vragen ('Welke letter is dit?' of 'Wat staat hier?') en die af en toe een complimentje kan geven ('Kijk, ik heb 'aap' geschreven!') is altijd handig!
Misschien maakt je kind ook nog fouten doordat het bepaalde kleine verschillen tussen letters niet heeft gezien vb. b en d, a en e. Help je kind door die kleine verschillen aan te wijzen.
Voor meer tips kun je kijken bij 'Hoe kun je de klanktekenkoppeling spelenderwijs inoefenen?'.

Voor gevorderden

- Het woordkaartje ligt met de afbeelding naar boven. Het kind kan het woord dus niet zien.
- Het kind maakt het woord met de woordenmaker.
- Het kind draait het woordkaartje om en controleert zelf.

Voor wie graag tekent

- Met de woordenmaker kan je kind nog heel wat meer woorden maken. Misschien wil je kind ook van die woorden woordkaartjes maken. Daarom vind je op p. 14, 15, 16, 17 kopieerbladen om zelf woordkaartjes te maken, net zoals de woordkaartjes die bij deze woordenmaker horen.
- Kinderen die graag tekenen kunnen het woord op de achterkant van het kaartje tekenen. Of misschien wil je kind het woord op de achterkant liever zelf schrijven? Sommige letters heeft je kind op school al leren schrijven. Andere letters zal je kind misschien schrijven door de gedrukte letters na te tekenen. Dit is al heel knap!

Voor wie graag knutselt

- Neem een oude schoendoos en maak er een gleuf in. Maak zo zelf een brievenbus. Laat je kind de doos versieren.
- Het kaartje van elk woord dat je kind al kan maken met de woordenmaker mag in de brievenbus. Binnenkort zit de 'dit kan ik al!'-brievenbus lekker vol!

vis

zee

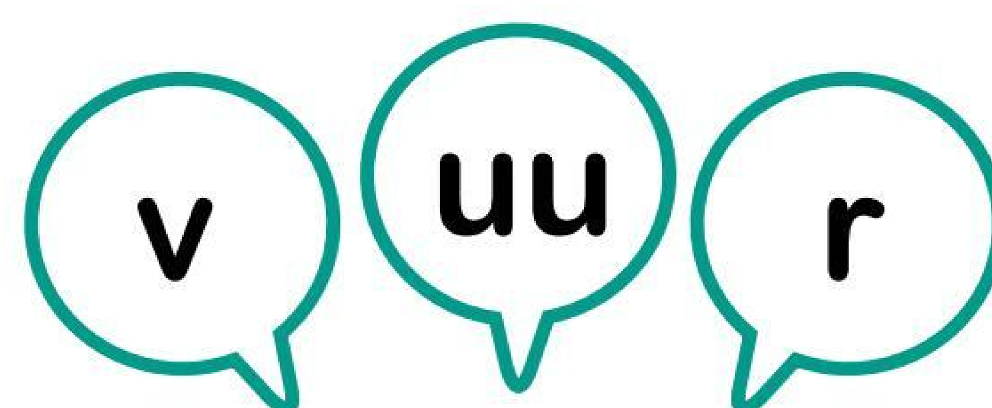
zon

boot

beer

vuur

jas

vos

veer

koe

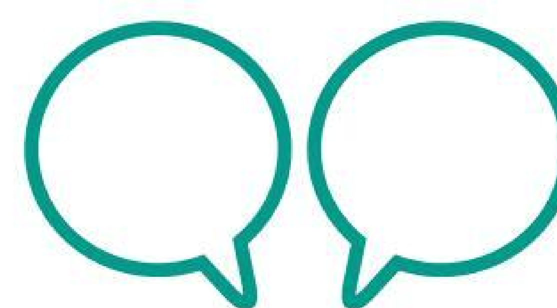
koek

peer

k a m **kam**	r oo s **roos**	r aa m **raam**
p e n **pen**	n e t **net**	t ee n **teen**
i k **ik**	m a m **mam**	p a p **pap**
p o p **pop**	b u s **bus**	z u s **zus**

d ui f duif	g ei t geit	sch aa p schaap
r eu s reus	m ie r mier	ij s ijs
p au w pauw	h ou t hout	sch oe n schoen
r i ng ring	ui l uil	h aa s haas

Spel 2: je mag maar 1 letter veranderen

Maak samen met je kind een slang van woorden. Om naar het volgende woord te gaan, mag je kind maar 1 letterkaartje omdraaien. Weet jouw kind welk kaartje anders moet?
Help je kind waar nodig. Een volwassene die mee speelt en hardop nadenkt, is een heel goed leesmodel voor een kind. Al spelend leert je kind heel wat van jou.

Voorbereiding

- Leg een slang van woorden klaar.
- Leg de woordkaartjes van links naar rechts. Zo oefent je kind ook de juiste leesrichting.

TIP

De mol of de uiltjes op p. 3 en 4 kun je gebruiken als ondersteuning om de juiste leesrichting aan te geven. Leg de nodige woordkaartjes klaar in de vakjes. Zijn er meer woordkaartjes dan vakjes, ga dan gewoon verder in dezelfde richting. Stimuleer je kind om steeds te werken van links naar rechts.

- Spel 1 met de woordkaartjes: maan -> man -> mam
- Spel 2 met de woordkaartjes: huis -> muis -> mus -> mees -> lees
- Spel 3 met de woordkaartjes: boek -> boem -> boom -> boos -> bos

Voor beginners

- Leg de juiste woordkaartjes klaar met het woord naar boven.
- Laat je kind het eerste woord maken met de woordenmaker.
- Kan je kind het woord lezen? Help waar nodig. (Tips voor hulp 'Hoe kun je een kind helpen om de letters aan elkaar te plakken tot een woord?')
- Als je kind het woord gelezen heeft, dan mag je kind het kaartje omdraaien zodat de afbeelding zichtbaar wordt.
- Laat je kind nu kijken naar het tweede woord.
- Vergelijk het tweede woord met het woord dat je kind maakte met de woordenmaker.
- Welke letters zijn hetzelfde?
- Welke letter is anders? Laat je kind de juiste letter zoeken.
- Kan je kind het woord lezen? Help waar nodig.
- Als je kind het woord heeft gelezen, dan mag je kind ook het tweede kaartje omdraaien zodat de afbeelding zichtbaar wordt.
- Laat je kind nu kijken naar het volgende woord.
- Enz.
- Op het einde ligt er een hele rij afbeeldingen.

Voor gevorderden

- Leg de woordkaartjes klaar met de afbeelding naar boven.
- Laat je kind het eerste woord maken met de woordenmaker.
- Laat je kind hardop lezen welk woord het heeft gemaakt.
- Laat je kind het kaartje omdraaien en zelf controleren of het juist is.
- Laat je kind nu kijken naar de volgende afbeelding.
- Laat je kind dat woord hardop zeggen.
- Nu moet je kind goed luisteren en vergelijken met het woord op de woordenmaker.
- Welke klanken zijn hetzelfde? Welke klank is anders?
- Laat je kind de juiste letter zoeken met de woordenmaker.
- Laat je kind weer hardop lezen welk woord het heeft gemaakt.
- Laat je kind nu pas het kaartje omdraaien en zelf controleren of het juist is.
- Laat je kind dan kijken naar de volgende afbeelding.
- Enz.
- Op het einde ligt er een hele rij woorden.

Voor bollebozen

- Maak zelf een lange slang van woorden die echt bestaan. Om naar het volgende woord te gaan, mag je telkens maar één letter veranderen. Kies één van de woordkaartjes als beginwoord.
- Alle woorden die bestaan zijn goed. Ook namen zijn toegestaan.
  Maar pas op! Om van het ene naar het andere woord te gaan, mag je maar één van de flapjes veranderen. Dus ofwel de medeklinker vooraan, ofwel de klinker in het midden, ofwel de medeklinker achteraan. Elk woord mag maar één keer in je rij voorkomen.
- Ontdek je bij het zoeken naar woorden een bestaand woord dat je kind nog niet kent, leg dan kort de betekenis uit. Zo breid je de woordenschat van je kind verder uit. Een grote woordenschat helpt ook bij het leren lezen.

Daag je kind uit.
Zoek samen.
Wat is jullie record?

Vb. mol
mol, dol, bol, hol, rol, lol, vol, wol, tol, tel, taal, zaal, zeil
of
mol, vol, veel, geel, meel, maal, maak, maar, muur, meer, mees, muis
of
mol, mos, muis, huis, buis, buik, beek, boek, boer, roer, voer, vaar, vaas, haas, hees, lees, mees

Spel 3: zoek het woord in het raster

- Op p. 21, 22, 23, 24 vind je rasters van 3 op 3.
- Laat je kind de juiste woordkaartjes zoeken.
- Heeft je kind een woordkaartje gevonden, dan mag je kind het op het raster leggen met de afbeelding naar boven.
- Op het einde van het spel liggen er 9 afbeeldingen.
- De letters en klanken in rasters 1 en 2 zijn iets gemakkelijker dan in de rasters 3 en 4. Zodra je kind alle woordkaartjes van rasters 1 en 2 gevonden heeft, kunnen jullie met het raster en met die 18 woord-kaartjes het spel 'lotto' spelen (zie hieronder). Ook met de rasters 3 en 4 en de 18 bijhorende woordkaartjes kan het spel lotto gespeeld worden.

Spel 4: lotto

- Op p. 21, 22, 23, 24 vind je rasters van 3 op 3 vakjes.
  De letters en klanken in rasters 1 en 2 zijn iets gemakkelijker dan in de rasters 3 en 4.
- Verdeel de rasters onder de spelers. Bij twee spelers speel je het spel met de rasters 1 en 2, of met de rasters 3 en 4.
- Bij 3 tot 4 spelers mag iedere speler een raster kiezen.
- Zoek de juiste woordkaartjes bij de rasters of laat je kind zelf de juiste woordkaartjes zoeken met het spel 'zoek het woord in het raster'. Zo oefent je kind de woorden al eens en dan kan het spel 'lotto' vlotter vooruit gaan.
- Steek de nodige woordkaartjes in een grote briefomslag.
- Om de beurt mag een speler zonder te kijken een woordkaartje uit de grote briefomslag trekken. Die speler moet dat woord hardop voorlezen.
- Alle spelers zoeken daarna in hun raster of het woord erin staat.
- De speler die het woord in zijn raster kan vinden, krijgt het kaartje met de afbeelding.
- De eerste die een rij van drie tekeningen kan maken (horizontaal of verticaal) heeft gewonnen.

Twee tot vier kinderen kunnen dit spel samen spelen. Ze kunnen samen controleren of ze het juist doen.

Als een ervaren lezer dit spel samen met een kind speelt, kan de ervaren lezer tijdens het spel hardop nadenken vb. eerst hardop spellen en dan pas de letters aan elkaar plakken. De ervaren lezer is dan het leesmodel en al spelend leert het kind heel veel. De ervaren lezer helpt het kind waar nodig vb. door een tip te geven waar in het raster ze eens heel goed moeten zoeken.

Winnen is een kwestie van geluk hebben, de juiste woorden moeten in jouw raster staan. Een kind dat lezen nog heel moeilijk vindt, heeft evenveel kans om te winnen als een meer ervaren lezer.

Raster 1 voor spel 3 en 4

r a t **rat**	m a n **man**	m ee s **mees**
v a l **val**	n a t **nat**	ee t **eet**
i k **ik**	aa p **aap**	p u t **put**

Raster 2 voor spel 3 en 4

k a t **kat**	m aa n **maan**	l ee g **leeg**
n e k **nek**	oo r **oor**	m u s **mus**
h u t **hut**	k aa s **kaas**	m o l **mol**

Raster 3 voor spel 3 en 4

b oo s boos	v oe r voer	m ui s muis
d eu r deur	b oe m boem	n eu s neus
g a t gat	m uu r muur	v ui l vuil

Raster 4 voor spel 3 en 4

z ie n zien	g a ng gang	b o s bos
b ui l buil	h oo p hoop	h ui s huis
l ee s lees	b oe k boek	m a m mam

Spel 5: raad het woord

Voor beginners

- Een volwassene (persoon B) speelt dit spel samen met een kind (persoon A).
- Persoon A kiest in het geheim 1 woordkaartje.
- Persoon B maakt een woord met de woordenmaker.
- Persoon A leest het woord hardop. Daarna mag persoon A verbeteren. Staat een goede letter op de juiste plaats, dan laat persoon A die letter liggen. Moet er op die plaats een andere letter staan, dan legt persoon A op die plaats opnieuw het uiltje.
- Persoon B maakt een nieuw woord met de woordenmaker.
- Persoon A leest het woord hardop en verbetert op dezelfde manier.
- Enz. tot persoon B het juiste woord heeft gemaakt met de woordenmaker.

Een voorbeeld.
A kiest het woord 'boos'.
B maakt het woord 'maan' met de woordenmaker.
A leest hardop 'maan' en mag daarna verbeteren. A legt drie uiltjes.
B maakt het woord 'kaas' met de woordenmaker.
A leest hardop 'kaas'. Daarna mag hij verbeteren. A legt een uiltje en dan nog een uiltje maar de s laat hij liggen want die is correct.
B maakt nu het woord 'roos'.
A leest hardop 'roos'. Daarna mag hij verbeteren. A legt eerst een uiltje, de oo en de s laat hij liggen want die zijn allebei correct.
B maakt het woord 'boos'.
A leest hardop 'boos'. Dat is juist!
B heeft het woord in 4 beurten kunnen raden.

TIP 1

Zet een ander boek rechtop op de tafel. Dat boek kun je dan gebruiken als scherm. Achter dat scherm kan je kind het woordkaartje leggen. Zo kan je kind goed naar de letters op het woordkaartje kijken terwijl het woordkaartje toch verborgen blijft voor de volwassene.

TIP 2

De volwassene maakt met de woordenmaker enkel woorden die echt bestaan. Op die manier leest je kind al spelend nieuwe woorden. Help je kind indien nodig met het lezen van het woord. Kijk voor meer tips bij 'Hoe kun je een kind helpen om de letters aan elkaar te plakken tot een woord?'

TIP 3

Je kan dit spel ook spelen met de letters en de woorden die je kind op school al heeft leren lezen. Op die manier kun je heel nauw het tempo van de school volgen. Laat je kind een woord kiezen uit een werkschrift of leesboek. Jij moet dat woord proberen te raden. Als je zelf een nieuw woord moet maken met de woordenmaker, gebruik dan enkel de letters die je kind op school al heeft leren lezen. Al spelend leest je kind zo heel wat woorden.

Voor gevorderden
Als kinderen al vlot de woorden kunnen lezen en de woorden ook al vlot met de woordenmaker kunnen maken, dan kunnen twee kinderen dit spel ook samen spelen.
Als een volwassene dit spel met een kind speelt, dan kunnen ze de rollen al eens omdraaien. Om de beurt kiezen ze een woord. De andere moet raden.

- Speel het spel zoals staat uitgelegd bij 'beginners'. Als een kind het woord moet raden, beperk dan het aantal woordkaartjes waaruit kinderen kunnen kiezen. De rasters 1, 2, 3 en/of 4 kan het kind gebruiken als geheugensteuntje. Speler B mag naar de rasters kijken om te zien welke woorden hij met de woordenmaker kan maken.
- Als kinderen de 36 woordkaartjes al goed kennen, wordt dit spel uiteraard gemakkelijker.
- Als je kind van competitie houdt, kunnen jullie bijhouden hoeveel beurten je nodig hebt om het juiste woord te raden.

Voor bollebozen
- Speel het spel zoals staat uitgelegd bij de beginners. Speler A mag uit alle woordkaartjes kiezen. Speler B gebruikt geen raster als geheugensteun. Uit zijn hoofd probeert hij een woord te maken met de woordenmaker. De juiste letters laat hij liggen, met de andere kaartjes mag hij draaien om zo een nieuw bestaand woord te maken.

Als jullie nog meer uitdaging willen, dan kunnen jullie zelf nieuwe woordkaartjes maken (zie 'maak het woord met de woordenmaker' p. 14, 15, 16, 17). Speel het spel daarna met heel veel kaartjes. Nieuwe kaartjes samen maken (of met een derde persoon die niet mee mag raden) is een aanrader bij eerste lezers. Anders zou het kunnen dat je heel lang moet raden omdat je kind een woord fout heeft geschreven.

